

MBN § 38   Revidering av taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen

Ärendenummer: MBN 2026/100

Paragraf föregående instans: MBN AU § 34

Miljö- och byggnämndens beslut

Miljö- och byggnämnden beslutar att höja taxan för provnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen med 5% för år 2026 för vidare beslut i regionstyrelsen och ett antagande i regionfullmäktigen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunen har enligt alkohol- och tobakslagstiftningarna och kommunallagen rätt att ta ut avgifter för provning av ansökan om tillstånd (ansökningsavgift) och för den löpande tillsynen (tillsynsavgift). Nuvarande taxa bygger på den konstruktion som ses i bilaga ”förslag ny taxa” och är en vanlig och vedertagen modell. Bilagan visar befintliga avgifter i svart och föreslagen ny avgift i rött inom parentes. Genomsnittligt föreslås en höjning på cirka 20% vilket förväntas ge en totalt ökad intäkt på cirka 650 000kr för alkohol- och tobaksområdet.

Taxan har inte justerats på många år och inte heller indexuppräknats och ger idag inte en relevant, korrekt och uppdaterad kostnadstäckning i enlighet med kommunallagen.

Vid ingången av 2026 fanns det på Gotland 264 stadigvarande serveringstillstånd samt 5 tillstånd för gårdsförsäljning.

Bedömning

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att verksamheten inom provning och tillsyn på alkohol- och tobaksområdet idag är underbemannad. En ökad bemanning genererar ökade kostnader och således behöver taxan justeras för att motsvara dessa kostnader.

De senaste åren har arbetsuppgifterna ökat, antalet tillstånd har ökat och förväntningarna på vår inre och yttre tillsyn ökar utifrån kommunens arbete med det brottsförebyggande uppdraget.

Tillståndsmyndighetens bemanning har under många år bestått av tre heltidstjänster. Ett sätt att mäta förväntad arbetsbelastning är att räkna antalet serveringstillstånd per handläggare i en kommun. Göteborg stad gjorde en sådan jämförelse 2024 när de justerade sin taxa och av åtta kommuner låg sju på mellan 23–44 tillstånd/handläggare. Högst låg Uppsala på 73. Region Gotland har 88.

Tillståndsmyndigheten i Region Gotland fick inför 2026 en skattefinansierad ram på 100 000kr för kostnader i samband med utbildningen i ansvarsfull alkoholservering. I övrigt är verksamheten helt finansierad av avgifter. Resultatet för 2025 var ett underskott på 162 000kr och en arbetsbelastning som under stor del av året var väldigt hög för medarbetarna med en extrem topp mellan april och augusti. Medarbetarna har även blivit mer och mer bundna till handläggning och tillsynen i ”fält” har minskat kraftigt. Semesterperioden är svårplanerad eftersom arbetet kräver en grundbemanning med två ordinarie personal under sommaren. Dessa problem kommer att minskas med en personalförstärkning.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen är medveten om att det kan ses som ett stort steg att höja avgifterna med cirka 20% men om taxan hade indexjusterats från 2018 så som skett med övriga taxor så hade kostnaden för ett nytt stadigvarande tillstånd till allmänheten 2026 legat på 11635kr istället för som nu föreslås 11000kr.

Jämfört med några andra kommuner så ser kostnaden för ett nytt stadigvarande tillstånd samt ett par intervall av tillsynsavgift ut så här (Gotland efter föreslagen ny taxa):

Kommun	Nytt tillstånd	Omsättning 1-2 mkr	Högsta tillsynsavgift
Åre	17000kr	18000kr	29971kr
Göteborg	12090kr	10070kr	42300kr
Stockholm stad	12590kr	7870kr	39340kr
Gotland	11000kr	10500kr	20000kr

Taxan föreslås att börja gälla 1 juli 2026.

Ärendets behandling under mötet

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att revidera taxan för prövnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen i enlighet med teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag för vidare beslut i regionstyrelsen och ett antagande i regionfullmäktige.

Miljö- och byggnämndens arbetsutskott har 2026-03-06 beslutat att överlämna ärendet till nämnden utan förslag till beslut.

Enhetschef Andreas Larsson föredrar ärendet.

Ordförande Ragnar Gustavii yrkar att taxan för prövnings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen ska höjas med 5% för år 2026 och därefter höjas varje år tills dess att ekonomin är i balans.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på eget yrkande och finner att miljö- och byggnämnden bifaller yrkandet samt förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-02-16

Förslag ny taxa daterat 2026-02-16

Skickas till

Regionstyrelsen
Regionfullmäktige